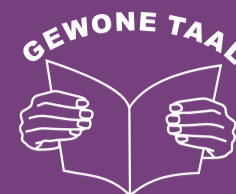

VERKIEZINGSKRANT

Ga stemmen!

Bepaal mee wie in Nederland de beslissingen nemen

GEMEENTERAADSVERKIEZINGEN

Woensdag 16 maart 2022

VERKIEZINGEN

Op woensdag 16 maart 2022 zijn de gemeenteraadsverkiezingen.

WAAROM STEMMEN?

Jouw stem is belangrijk

Jouw stem telt mee in jouw gemeente.

Met jouw stem kies je wie in de gemeenteraad komt.

18+

Ben je 18 jaar of ouder?

Ben je officieel Nederlands?
Of woon je 5 jaar of langer officieel in Nederland?
Of heb je de nationaliteit van een ander land in de Europese Unie en woon je officieel in Nederland?

Met officieel bedoelen we hier dat je ingeschreven staat bij de gemeente.

Dan mag je stemmen bij de gemeenteraadsverkiezingen voor de gemeenteraad in jouw gemeente.

Bettie

Ga je stemmen?

Ja, ik ga zeker stemmen.

Waarom ga je stemmen?

Het is heel belangrijk. Als je stemt, heb je meer kans om dat wat je wil voor elkaar te krijgen.

Vind je het bijzonder om te stemmen?

Nee dat niet, het is gewoon even wat aankruisen en dan ga je weer weg.

Wat vind je van de informatie over de verkiezingen?

Ze gebruiken te veel moeilijke woorden. De helft snap je eigenlijk niet. Als ik iets echt niet snap, vraag ik het maar even aan mijn kinderen. Of ik bel mijn zus op.

Brigette

Ga je stemmen?

Zeker! Absoluut!

Waarom ga je stemmen?

Ik vind het heel erg belangrijk. Als ik ga stemmen voel ik me trots dat ik het recht heb om dat te doen. En daarna ben ik trots dat ik heb gestemd.

Ik vind het zonde om niet te stemmen. Ik hoor mensen klagen over de politiek, maar ze stemmen niet. De vorige verkiezingen was de eerste keer dat ik kon stemmen. Ik had toen net mijn Nederlandse paspoort.

Praat je met anderen over politiek?

Ik praat vaak met mijn man over wat ik ga stemmen en over wat hij gaat stemmen en waarom. Maar ik laat me niet overhalen door hem, want het is mijn eigen keuze.

Saïda

Ga jij stemmen?

Meestal stem ik niet.

Dit jaar weet ik het nog niet.

Waarom ga je misschien stemmen?

Ik ben eigenlijk nooit echt geïnteresseerd geweest in politiek, het is meer iets van de laatste jaren.

Waar vind jij dat de gemeente meer aandacht aan mag geven?

Onderwijs voor volwassenen.

Ik mocht niet de opleiding doen die ik wilde, omdat ik ouder was dan 30 jaar.

Je moest ook werk hebben en dat heb ik niet.

Het is een landelijk probleem, maar de gemeente kan misschien ook iets doen.

Irma

Ga jij stemmen?

Ja.

Waarom ga je stemmen?

Ik heb de vrijheid om te stemmen. Als je niet stemt, heb je ook geen recht van spreken. Dan moet je ook niet lopen mopperen.

Praat je met anderen over politiek?

Ja, met mijn ouders deed ik dat wel en ook met een vriendin. Niet heel uitgebreid, maar er zijn wel mensen met wie ik het daarover heb.

Heb je tips voor mensen die twijfelen?

We hebben in Nederland het recht om te stemmen. Als je echt iets wilt bereiken, dan is het belangrijk om je stem te laten horen. Dan lever je een bijdrage. Dan kunnen de dingen die je belangrijk vindt gebeuren.

Melvin

Ga jij stemmen?

Nou, ik ga kijken.

Waarom ga je misschien niet stemmen?

Eerst moeten ze de stembiljetten aanpassen. Ze moeten stemmen makkelijker maken. Ik heb één keer gestemd, maar toen kreeg ik een hele grote lijst met allemaal namen erop.

Praat je met anderen over politiek?

Echt erover praten doe ik niet, want als je erover praat, kun je ook beïnvloed worden door anderen. Je moet eerst een eigen onderzoek doen naar wat jouw principes zijn. De politiek gaat hoe de politiek gaat, verandering gaat langzaam.

Dat moeten mensen altijd onthouden. Het is niet zo dat als je nu op een partij stemt, de problemen dan na een jaar worden opgelost.

Er gaat zeker wel 10 of 20 jaar overheen.

WAT DOET DE GEMEENTERAAD?

In de gemeenteraad zitten mensen uit de gemeente.
Dat zijn de leden van de gemeenteraad.
Elke 4 jaar bij de gemeenteraadsverkiezingen kiezen we deze gemeenteraadsleden.
Zij beslissen de komende 4 jaar over de plannen voor de gemeente.
En zij beslissen waar de gemeente geld aan uitgeeft.

De gemeenteraad beslist bijvoorbeeld over:

AFVAL

De gemeente zorgt voor het ophalen van afval. Ook beslist de gemeente of afval gescheiden wordt opgehaald. En welke containers worden gebruikt en hoeveel afval inwoners gratis mogen aanbieden.

Saïda:

"Ik heb toevallig 2 weken geleden het grofvuil laten ophalen."

GEZONDHEID

De gemeente helpt mensen die zorg nodig hebben. Bijvoorbeeld door een rolstoel te regelen. Of hulp bij het huishouden.

De gemeente steunt ook ouders, bijvoorbeeld in een Centrum voor jeugd en gezin.

De gemeente regelt ook hulp voor kinderen en jongeren. Bijvoorbeeld bij problemen in een gezin of bij lichamelijke problemen.

Brigette:

"De gemeente moet meer doen voor oudere mensen. Er zijn niet genoeg woningen voor oudere mensen. En de procedure voor een zorgwoning voor oudere mensen is moeilijk. Er zijn heel veel dingen die je moet regelen en daar is niet genoeg informatie over."

ARMOEDE

In Nederland zijn mensen die niet genoeg geld hebben om van te leven. Zij verdienen te weinig met hun werk of ze hebben geen werk.

De gemeente steunt deze mensen. Bijvoorbeeld met een bijstandsuitkering of hulp als je schulden hebt. Of met een pasje waarmee je kunt sporten of leuke dingen in de gemeente kunt doen.

SPORT

De gemeente betaalt mee aan sportvelden, sporthallen, stadions en zwembaden.

De gemeente geeft ook geld aan sportverenigingen.

VERGUNNINGEN

De gemeente geeft vergunningen aan bedrijven en organisaties. Bijvoorbeeld winkels, restaurants, theaters en clubs.

In een vergunning worden afspraken gemaakt. Mag de winkel op zondag open? Hoeveel geiten mag de boerderij houden? Hoe moet het restaurant afval opruimen? Hoe laat moet het theater sluiten? En hoe hard mag het geluid in de club?

BIBLIOTHEKEN EN TAALLES

De gemeente zorgt voor taallessen voor mensen die moeite hebben met lezen en schrijven.

Ook geeft de gemeente geld aan bibliotheken.

Saïda:

"Mijn dochter zat met haar huiswerk dat ze moest inleveren. Ik kon haar niet helpen. Zij in tranen en ik ook. Toen corona kwam heb ik iemand moeten inhuren. Dan ben je toch je spaarpotje kwijt."

De gemeente moet meer steun geven aan mensen die laaggeletterd zijn met een gezin. Kinderen moeten begeleiding kunnen krijgen bij hun huiswerk als dat thuis niet kan. Misschien is daar een potje voor."

VERKEER EN WONEN

De gemeente bepaalt wat waar in de gemeente wordt gebouwd: bedrijven, fietspaden, speeltuinen, sportvelden, wegen en winkels.

De gemeente beslist dan bijvoorbeeld: meer bomen of meer parkeerplaatsen, meer huurwoningen of meer koopwoningen. En of je mag verbouwen.

Melvin:

"De gemeente moet meer doen voor huurders die in slecht gebouwde huizen wonen. Dat vind ik een groot probleem. Huisbazen moeten geld van de gemeente krijgen om huurhuizen te isoleren."

BELASTING

De gemeente heeft veel geld nodig. Daarom betalen we belasting aan de gemeente. Bijvoorbeeld afvalstoffenheffing.

De gemeenteraad bepaalt welke belasting we aan de gemeente betalen en hoeveel. De gemeente krijgt ook veel geld van de landelijke overheid.

Melvin:

"Ik had laatst op een hond gepast en toen moest ik hondenbelasting betalen. Ik vind dat gek. Laat me het dan eerst uitleggen."

WIE BESTUURT DE GEMEENTE?

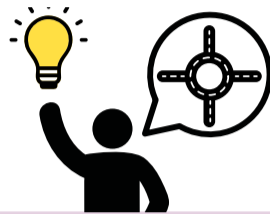
1 Er is een probleem

Bijvoorbeeld: op een gevaarlijke kruising gebeuren veel ongelukken.

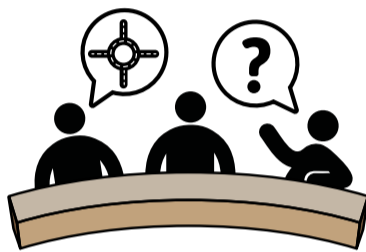
2 De wethouder bedenkt een plan

Bijvoorbeeld: de kruising wordt een rotonde.

3 De gemeenteraad vergadert

De gemeenteraad bespreekt het plan.
Is dit een goed plan?
Zijn er echt minder ongelukken als de kruising een rotonde wordt?

De gemeenteraad mag het plan van de wethouder ook veranderen.

Dan stemt de gemeenteraad over het plan.
Stemt meer dan de helft van de gemeenteraadsleden voor het plan?
Dan gaat het plan door.

Irma:

“Ja, ze beloven heel veel, maar ze kunnen echt niet alles. En dat snap ik, want er zitten ook financiële gevolgen aan. En dan zitten ze natuurlijk met verschillende partijen in de gemeenteraad. Dan moeten ze het met elkaar eens worden.”

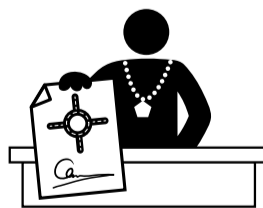
4 Het plan is goedgekeurd

De gemeenteraad heeft het plan goedgekeurd.
De gemeente gaat de kruising veranderen in een rotonde.

5 De wethouder en de ambtenaren voeren het plan uit

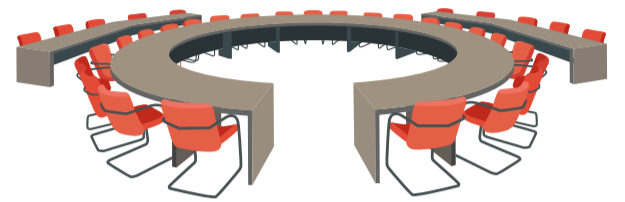
De burgemeester zet een handtekening onder het plan.

De wethouder en de ambtenaren gaan aan het werk.
De kruising wordt een rotonde.

Taken van de gemeenteraad

1 Beslissen over plannen en regels in de gemeente

Een plan of regel gaat door als meer dan de helft van de leden van de gemeenteraad voor het plan of de regel stemt.

2 Controleren of de burgemeester en de wethouders hun werk goed doen

Het college van burgemeester en wethouders voert de goedgekeurde plannen uit.

De gemeenteraad controleert of de plannen goed worden uitgevoerd.

De leden van de gemeenteraad stellen vragen aan de wethouders.

De gemeenteraad kan een wethouder wegsturen als de wethouder het niet goed doet.

Melvin:

“De gemeente is zeker wel belangrijk.”

OP WELKE PARTIJ GA IK STEMMEN?

Kies de politieke partij die het best bij jouw ideeën past

Maar hoe weet je dat? Een paar tips:

Wat willen politieke partijen? Ga op zoek!

Bekijk **plannen** van politieke partijen op hun website of bijvoorbeeld op hun pagina op Facebook of account op Instagram.

Stel vragen aan politieke partijen. Stuur een mail of bel. Het mailadres en het telefoonnummer staan op hun website.

Leden van politieke partijen delen folders uit **op straat**. Of ze komen langs de deur. Je kunt ze alles vragen.

Soms zijn er **verkiezingsbijeenkomsten** in de buurt. Daar kun je gratis naartoe.

Kijk tv of luister naar de radio, bijvoorbeeld naar een **verkiezingsdebat**. Of het nieuws van de **lokale omroepen**. Daar vertellen politieke partijen welke plannen ze hebben.

Melvin:

"Ik kijk af en toe het nieuws, dan weet je hoe het gaat. En waar ze een beetje voor staan."

Brigette:

"Als dat papier in de brievenbus komt met alle namen erop, ga ik de namen opzoeken op Google, LinkedIn en bijvoorbeeld de partij-website. En dan kijk ik naar wat voor persoon het is. Ik ken de naam niet en ik wil weten wie het is."

Praat met andere mensen: je familie, vrienden of buren

Vraag welke politieke partij zij kiezen. En welke partij niet. En waarom.

En bedenk dan wat jij daar zelf van vindt. Je mag helemaal zelf kiezen op welke partij je stemt.

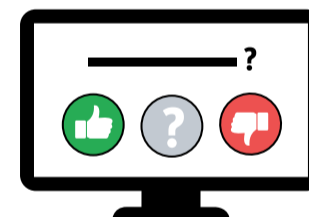
Bettie:

"Ik praat soms met de kinderen over politiek. Maar niet veel hoor, want je moet zelf uitmaken op wie je stemt."

Gebruik een stemhulp

Kijk of er een stemhulp is voor jouw gemeente, bijvoorbeeld op www.stemwijzer.nl.

Hier geef je jouw mening over 30 onderwerpen. Daarna zie je welke politieke partijen het vaak met jou eens zijn.

Brigette:

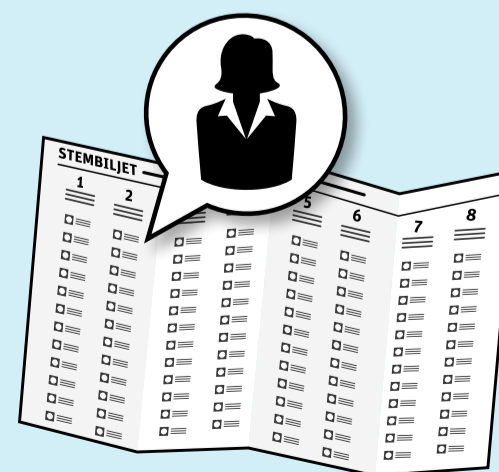
"Het is belangrijk om te kijken naar de ideeën van alle politieke partijen. En om te kijken naar de vragen van een stemwijzer."

Op wie stem je?

De meeste mensen stemmen op de nummer 1 van een partij. Dat is de lijsttrekker.

Je kunt ook stemmen op iemand anders van de lijst. Bijvoorbeeld speciaal omdat het een vrouw of een jongere is. Of omdat het iemand is die je kent.

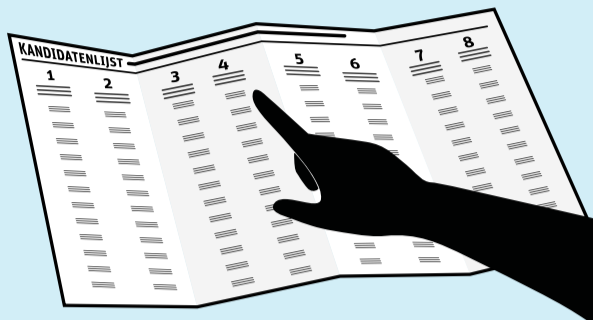

STEMMEN: HOE DOE JE DAT?

1 JE KRIJGT EEN STEMPAS THUIS

De gemeente stuurt je een stempas en een kandidatenlijst.

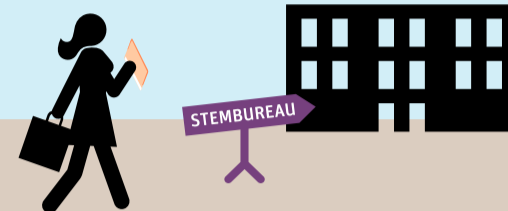

2 KIES EEN POLITIEKE PARTIJ

Je ziet op de kandidatenlijst welke partijen meedoen aan de verkiezingen.

☀ 7:30 uur
🌙 21:00 uur

3 GA NAAR HET STEM BUREAU

Ga op woensdag 16 maart 2022 met je stempas naar het stembureau. Neem ook je paspoort of rijbewijs of identiteitskaart mee. Je kunt hiermee stemmen als het geldig is. Je mag er ook nog mee stemmen als het maximaal 5 jaar verlopen is.

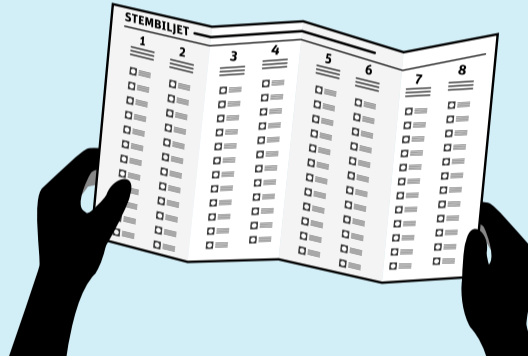

4 LEVER JE STEMPAS IN

Geef je stempas aan de mensen van het stembureau.

Laat ook je paspoort of rijbewijs of identiteitskaart zien.

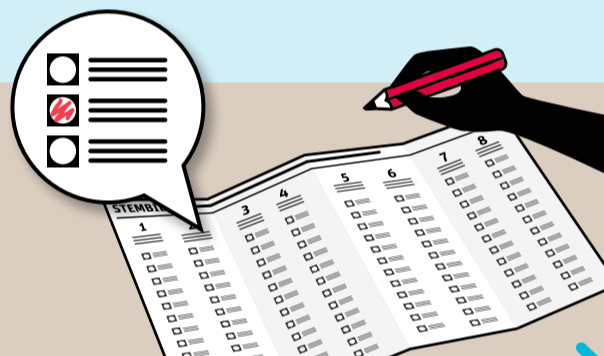
De mensen van het stembureau controleren je stempas en wie je bent.

5 JE KRIJGT EEN STEM BILJET

Op het stembiljet staan de politieke partijen die meedoen aan de verkiezingen.

De mensen op wie je kunt stemmen, staan op het stembiljet, bij hun politieke partij.

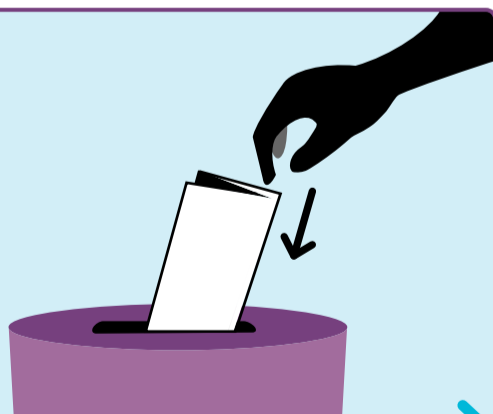

6 KLEUR 1 VAKJE ROOD

Ga een stemhokje in met het stembiljet. Dat doe je alleen.

Niemand mag meekijken als je stemt.

In het stemhokje ligt een rood potlood. Zoek op het stembiljet de naam van de persoon op wie jij wilt stemmen. Kleur het vakje rood dat voor deze naam staat.

7 DOE JE STEM BILJET IN DE STEM BUS

Vouw het stembiljet weer dicht en stop het in de stembus.

8 JE HEBT GESTEMD!

Na 21:00 uur worden alle stemmen geteld. De uitslag wordt daarna bekendgemaakt.

Je vindt de uitslag op internet, bijvoorbeeld op www.nos.nl. Of in het nieuws, op de radio, tv of in de krant.

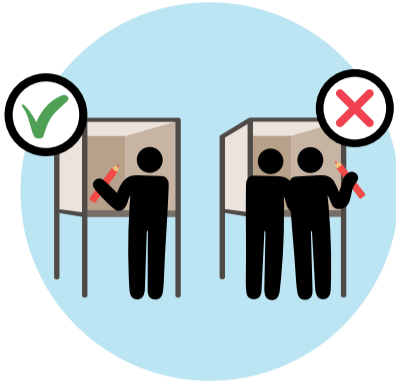
EERDER STEM MEN

Je kunt op maandag 14 of dinsdag 15 maart ook al stemmen.

Op de website van je gemeente staat welke stembureaus dan open zijn.

Het stemmen gaat hetzelfde als op woensdag 16 maart.

STEMMEN: WAT MAG WEL EN WAT MAG NIET?

ALLEEN

Stemmen doe je alleen.
Je mag niet samen in een stemhokje staan.

Ben je blind of heb je 2 armen in het gips? Dan mag iemand van het stembureau helpen. Of iemand die jij zelf kiest.

KLEUR 1 VAKJE ROOD

Je stem is geldig als je 1 hokje rood maakt op het stembiljet. Niet meer.
Je mag niets schrijven of tekenen op het stembiljet.

Foutje?
Vraag een nieuw stembiljet aan de mensen van het stembureau. Dat mag 1 keer.

BLANCO

Je mag blanco stemmen. Dan maak je geen hokje rood op het stembiljet. Je stem telt dan niet mee voor de uitslag. Wel voor hoeveel mensen gestemd hebben.

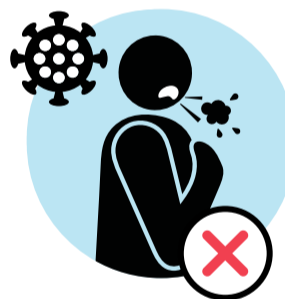

GEHEIM

Je kiest helemaal zelf op welke partij en welke persoon je stemt. Je hoeft aan niemand te vertellen op wie je hebt gestemd.

Brigette:

“Vorig jaar heb ik vrijwillig gewerkt bij het stemlokaal. Ik heb ook geholpen met het tellen. 2 of 3 procent van de stemmen waren niet goed. Bijvoorbeeld omdat iemand alle hokjes bij een partij rood had gekleurd. Iemand anders had de bovenste hokjes bij alle partijen rood gekleurd. Ook die konden we niet meetellen.”

KLACHTEN?

Heb je klachten die horen bij corona? Ga dan niet naar het stembureau. Vraag iemand anders voor jou te stemmen. Hieronder staat hoe dat werkt.

STEMPAS KWIJT OF NIET GEKREGEN?

Je kunt een nieuwe stempas aanvragen bij de afdeling Burgerzaken van jouw gemeente.

Dat kan tot vrijdag 11 maart 2022 17:00 uur.

NIET ZELF STEMMEN?

Je mag iemand anders vragen voor jou te stemmen. Dat heet machtigen.

Doe dan 3 dingen:

- 1 Vul de achterkant van de stempas in.
- 2 Zet je handtekening op de achterkant van de stempas. Hiermee geef je iemand anders toestemming om voor jou te stemmen.
- 3 Geef je stempas én **een kopie** van je paspoort of rijbewijs of identiteitsbewijs aan de persoon die voor jou gaat stemmen.

KLAAR OM TE STEMMEN?

1

Op welke partij ga ik stemmen?

2

Op welke persoon ga ik stemmen?

3

Waar is het stembureau?

4

Geen klachten die horen bij corona

5

Stempas bij me

Mondkapje bij me

6

Paspoort of rijbewijs of identiteitsbewijs bij me

 KLAAR OM TE STEMMEN!

STICHTING ABC

ABC is een vrijwilligersorganisatie van en voor laaggeletterden in heel Nederland.

Kijk voor meer informatie op www.a-b-c.nu of bel **06-83518284**.

STICHTING LEZEN EN SCHRIJVEN

Wil je beter leren lezen, schrijven of rekenen? Of omgaan met de computer? Bel dan **0800 - 023 44 44** of kijk op www.ikwilleren.nl.

Wil je anderen hiermee helpen of meer weten? Kijk dan op www.lezenenschrijven.nl.

ProDemos

Huis voor democratie en rechtsstaat

PRODEMOS

ProDemos is het 'Huis voor democratie en rechtsstaat'. ProDemos legt uit wat de spelregels zijn van de democratie en de rechtsstaat en laat zien wat je zelf kunt doen om invloed uit te oefenen – in de gemeente, het waterschap, de provincie, het land en Europa.

ProDemos maakt ook de StemWijzer. Kijk op www.stemwijzer.nl.

Samenstelling en tekst: ProDemos, Stichting Lezen en Schrijven en Stichting Makkelijk Lezen **Vormgeving:** Lidewij Spitshuis Ontwerpstudio
Druk: Rodi Rotatiedruk **In samenwerking met:** Stichting ABC, Stichting Lezen en Schrijven en Stichting Makkelijk Lezen

ProDemos – Huis voor democratie en rechtsstaat | Hofweg 1H, 2511 AA Den Haag | 070 7570200 | info@prodemos.nl | www.prodemos.nl